

Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 ó pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Iúil 2018 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais, lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 1296/2013, (AE) Uimh. 1301/2013, (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) Uimh. 1304/2013, (AE) Uimh. 1309/2013, (AE) Uimh. 1316/2013, (AE) Uimh. 223/2014, (AE) Uimh. 283/2014, agus Cinneadh Uimh. 541/2014/AE agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012

Airteagal 136

Critéir eisiaimh agus cinntí maidir le heisiamh

1. Eisiafaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach duine nó eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 135(2) ó pháirt a ghlacadh i nósanna imeachta um dhámhachtain atá á rialú leis an Rialachán seo nó ó bheith roghnaithe chun cistí de chuid an Aontais a chur chun feidhme sa chás go bhfuil an duine nó an t-eintiteas sin i gceann amháin nó níos mó de na staideanna eisiaimh seo a leanas:

- (a) tá an duine nó an t-eintiteas ina fhéimheach, faoi réir nósanna imeachta dócmhainneachta nó imeachtaí foirceanta, tá a sócmhainní á riaradh ag leachtaitheoir nó ag cúirt, i gcomhshocraíocht le creidiúnaithe, tá a ngníomhaíochtaí gnó curtha ar fionraí, nó tá sé in aon chás analógach a eascraíonn as nós imeachta den chineál céanna dá bhforáiltear faoi dhlí an Aontais nó faoin dlí náisiúnta;
- (b) suíodh le breithiúnas críochnaitheach nó le cinneadh riaracháin críochnaitheach go raibh an duine nó an t-eintiteas ag sárú a chuid oibleagáidí i ndáil le cánacha a íoc nó ranníocaíochtaí slándála sóisialta a dhéanamh gcomhréir leis an dlí is infheidhme;
- (c) suíodh le breithiúnas críochnaitheach nó le cinneadh riaracháin críochnaitheach go raibh an duine nó an t-eintiteas ciontach i mí-iompar gairmiúil tromchúiseach trí dhlíthe nó rialacháin nó caighdeáin eiteiciúla infheidhme na gairme lena mbaineann an duine nó an t-eintiteas a shárú, nó go raibh sé i mbun aon iompair éagóraigh a bhfuil tionchar aige ar a inchreidteacht ghairmiúil i gcás ina léirítear leis an iompar sin intinn éagórach nó mórfhaillí, lena n-áirítear, go háirithe, aon cheann de na nithe seo a leanas:
 - (i) thug an duine nó an t-eintiteas bréagléiriú go calaoiseach nó go faillíoch ar fhaisnéis a theastaíonn chun a fhíorú nach bhfuil foras eisiaimh ann nó chun na critéir roghnúcháin nó incháilitheachta a chomhlíonadh nó i gcomhlíonadh an ghealltanais dhlíthiúil;
 - (ii) chuaigh sé i mbun comhaontú le daoine nó eintitis eile chun iomaíocht a shaobhadh;
 - (iii) sháraigh sé cearta maoinne intleachtúla;

- (iv) rinne sé iarracht tionchar a imirt ar phróiseas cinnteoireachta an oifigigh atá freagrach le linn an nós imeachta um dhámhachtain;
- (v) rinne sé iarracht teacht ar fhaisnéis rúnda a d'fhéadfadh buntáistí míchuí a thabhairt dó sa nós imeachta um dhámhachtain;
- (d) suíodh le breithiúnas críochnaitheach go raibh an duine nó an t-eintiteas ciontach in aon cheann díobh seo a leanas:
- (i) calaois, de réir bhrí Airteagal 3 de Threoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽⁴⁴⁾ agus Airteagal 1 den Choinbhinsiún maidir le cosaint leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach, a tarraingíodh suas le Gníomh an 26 Iúil 1995 ón gComhairle ⁽⁴⁵⁾;
- (ii) éilliú, mar a shainmhínítear é in Airteagal 4(2) de Threoir (AE) 2017/1371 agus éilliú gníomhach de réir bhrí Airteagal 3 den Choinbhinsiún maidir leis an gcomhrac i gcoinne an éillithe a bhfuil oifigigh na gComhphobal Eorpach nó oifigigh Bhallstáit an Aontais Eorpaigh páirteach ann, a tarraingíodh suas le Gníomh an 26 Bealtaine 1997 ⁽⁴⁶⁾ ón gComhairle agus iompar dá dtagraítear in Airteagal 2(1) de Chinneadh Réime 2003/568/CGB ⁽⁴⁷⁾ ón gComhairle, chomh maith le héilliú mar a shainmhínítear i ndlíthe infheidhme eile é;
- (iii) iompar a bhaineann le heagraíocht choiriúil, amhail dá dtagraítear in Airteagal 2 de Chinneadh Réime 2008/841/CGB ón gComhairle ⁽⁴⁸⁾;
- (iv) sciúradh airgid nó maoiniú na sceimhlitheoireachta, de réir bhrí Airteagal 1(3), (4) agus (5) de Threoir (AE) 2015/849 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽⁴⁹⁾;
- (v) cionta sceimhlitheoireachta nó cionta a bhaineann le gníomhaíochtaí sceimhlitheoireachta, mar a shainmhínítear iad in Airteagal 1 agus Airteagal 3 de Chinneadh Réime 2002/475/CGB ón gComhairle ⁽⁵⁰⁾, faoi seach, nó na cionta sin a spreagadh, cabhrú leo, iad a neartú nó ag féachaint leis na cionta sin a dhéanamh, amhail dá dtagraítear in Airteagal 4 den Chinneadh sin;
- (vi) saothar leanaí nó cionta eile a bhaineann le gáinneáil ar dhaoine amhail dá dtagraítear in Airteagal 2 de Threoir 2011/36/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽⁵¹⁾;
- (e) gur léirigh an duine nó an t-eintiteas easnaimh shuntasacha maidir leis na príomhoibleagáidí a chomhlíonadh atá ag baint le gealltanais dlíthiúil a chomhlíonadh arna mhaoiniú ag buiséad an Aontais agus gur eascair ceann de na torthaí seo a leanas as:
- (i) d'eascair luathfhoirceannadh gealltanais dhlíthiúil as;
- (ii) d'eascair cur i bhfeidhm damáistí leachtaithe nó pionós conarthach eile as; nó
- (iii) fuair oifigeach údarúcháin, OLAF nó an Chúirt Iniúcháirí na heasnaimh sin amach tar éis seiceálacha, iniúchtaí nó imscrúduithe;
- (f) suíodh le breithiúnas críochnaitheach nó le cinneadh riaracháin críochnaitheach go ndearna an duine nó an t-eintiteas neamhrialtacht de réir bhrí Airteagal 1(2) de Rialachán (CE, *Euratom*) Uimh. 2988/95 ón gComhairle ⁽⁵²⁾;

(g)suíodh le breithiúnas críochnaitheach nó le cinneadh riaracháin críochnaitheach gur chruthaigh an duine nó an t-eintiteas eintiteas i ndlínse eile agus é mar aidhm aige dul timpeall ar oibleagáidí fíoscacha, sóisialta nó oibleagáidí dlíthiúla eile i ndlínse a oifige cláraithe, a riaracháin lárnaigh nó a lárionaid riaracháin;

(h)suíodh le breithiúnas críochnaitheach nó cinneadh riaracháin críochnaitheach gur cruthaíodh eintiteas leis an intinn dá dtagraítear i bpointe (g).

2. In éagmais breithiúnas críochnaitheach nó, i gcás inarb infheidhme, cinneadh riaracháin críochnaitheach sna cásanna dá dtagraítear i bpointí (c), (d), (f), (g) agus (h) de mhír 1 den Airteagal seo, nó sa chás dá dtagraítear i bpointe (e) de mhír 1 den Airteagal seo, déanfaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach duine nó eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 135(2) a eisiáimh ar bhonn réamhaicmiú dlí iompair amhail dá dtagraítear sna pointí sin, ag féachaint d'fhórais sheanbhunaithe nó do thorthaí eile atá i moladh an phainéil dá dtagraítear in Airteagal 143.

Níl réamhbhreithiúnas sa réamhaicmiú dá dtagraítear sa chéad fhomhír den mhír seo ar an measúnú ar iompar an duine nó an eintitis dá dtagraítear in Airteagal 135(2) lena mbaineann a dhéanann údarais inniúla na mBallstát faoin dlí náisiúnta. Déanfaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach athbhreithniú ar a chinneadh nó ar a cinneadh an duine nó an t-eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 135(2) a eisiáimh agus/nó pionós airgeadais a fhorchur ar fhaighteoir gan mhoill tar éis an fhógra maidir le breithiúnas críochnaitheach nó Cinneadh riaracháin críochnaitheach. I gcásanna nach leagtar síos tréimhse an eisiaimh sa bhreithiúnas críochnaitheach ná sa chinneadh riaracháin críochnaitheach, sonrúidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach an tréimhse sin ar bhonn fórais agus cinntí seanbhunaithe agus ag féachaint don mholadh ón bpainéal dá dtagraítear in Airteagal 143.

I gcás ina suítear leis an mbreithiúnas críochnaitheach sin nó leis an g cinneadh riaracháin críochnaitheach sin nach bhfuil an duine nó an t-eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 135(2) ciontach san iompar atá faoi réir réamhaicmiú dlí, agus gur ar an mbonn sin a eisiódh an duine nó an t-eintiteas sin, déanfaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach, gan mhoill, deireadh a chur leis an eisiáimh sin agus/nó, de réir mar is iomchuí, aon pionós airgeadais a forchuireadh a aisíoc.

Beidh an méid seo a leanas ar na fórais agus sna torthaí dá dtagraítear sa chéad fhomhír:

(a)fórais a suíodh i gcomhthéacs imscrúduithe nó iniúchtaí arna ndéanamh ag OIPE, i dtaca leis na Ballstáit sin atá rannpháirteacha sa chomhar feabhsaithe de bhun Rialachán (AE) 2017/1939, don Chúirt Iniúcháirí, don OLAF nó don iniúcháir inmheánach, nó aon seiceáil, iniúchtaí nó rialuithe eile arna ndéanamh faoi fhreagracht an oifigigh údarúcháin;

(b)cinntí riaracháin neamhchríochnaitheacha a bhféadfaidh bearta araíonachta a ghlac an comhlacht maoirseachta inniúil atá freagrach as fóru a dhéanamh ar chur i bhfeidhm chaighdeán na heitice gairmiúla a bheith san áireamh;

(c)fórais dá dtagraítear i gcinntí ó dhaoine agus eintitis atá ag cur chun feidhme cistí de chuid an Aontais de bhun phointe (c) den chéad fhomhír d'Airteagal 62(1);

- (d) faisnéis arna tarchur i gcomhréir le pointe (d) d'Airteagal 142(2) ag eintitis atá ag cur chun feidhme cistí de chuid an Aontais de bhun phointe (b) den chéad fhomhír d'Airteagal 62(1);
- (e) cinntí ón gCoimisiún maidir le dlí iomaíochta an Aontais a shárú nó ó údarás inniúil náisiúnta maidir le dlí iomaíochta Aontais nó dlí iomaíochta náisiúnta a shárú.

3. Aon chinneadh ón oifigeach údarúcháin atá freagrach a dhéanfar faoi Airteagal 135 go hAirteagal 142 nó, i gcás inarb infheidhme, aon mholadh ón bpainéal dá dtagraítear in Airteagal 143, déanfar iad i gcomhréir le prionsabal na comhréireachta, agus aird á tabhairt go háirithe ar na nithe seo a leanas:

- (a) a thromchúisí atá an cás, lena n-áirítear an tionchar ar leasanna airgeadais agus ar íomhá an Aontais;
- (b) an méid ama a d'imigh thart ó bhí an t-iompar ábhartha ann;
- (c) an fad a mhair an t-iompar agus an méid uaireanta a tharla an t-iompar;
- (d) an raibh an t-iompar intinniúil nó méid na faillí a léiríodh;
- (e) sna cásanna dá dtagraítear i bpointe (b) de mhír 1, an teoranta an méid atá i gceist;
- (f) aon imthosca maolaitheacha eile, amhail:
 - (i) an méid a chomhoibrigh an duine nó an t-eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 135(2) lena mbaineann leis an údarás inniúil ábhartha agus rannchuidiú an duine nó an eintitis sin leis an imscrúdú arna aithint ag an oifigeach údarúcháin atá freagrach; nó
 - (ii) an staid eisiaimh a nochtadh trí dhearbhu amhail dá dtagraítear i mír 10 d'Airteagal 137(1).

4. Eisiafaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach duine nó eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 135(2) sna cásanna seo a leanas:

- (a) go bhfuil duine nádúrtha nó dlítheanach atá ina chomhalta de chomhlacht riaracháin, bainistíochta nó maoirseachtaan duine nó an eintitis dá dtagraítear in Airteagal 135(2), nó ag a bhfuil cumhachtaí ionadaíochta, cinnteoireachta nó rialaithe maidir leis an duine nó leis an eintiteas sin, go bhfuil an duine nádúrtha nó dlítheanach sin i gceann amháin nó níos mó de na staideanna dá dtagraítear i bpointí (c) go (h) de mhír 1 den Airteagal seo;
- (b) go bhfuil duine nádúrtha nó dlítheanach a ghlacann dlítheanas neamhtheoranta i leith fhiacha an duine nó an eintitis dá dtagraítear in Airteagal 135(2), go bhfuil sé i gceann amháin nó níos mó de na staideanna dá dtagraítear i bpointe (a) nó i bpointe (b) de mhír 1 den Airteagal seo;
- (c) go bhfuil duine nádúrtha atá fíorthábhachtach i leith na dámhachtana nó chur chun feidhme an ghealltanais dhlíthiúil, go bhfuil sé i gceann amháin nó níos mó de na cásanna dá dtagraítear i bpointí (c) go (h) de mhír 1.

5. Sna cásanna dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal seo, féadfaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach duine nó eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 135(2) a eisiaimh go sealadach gan moladh an phainéil dá dtagraítear in Airteagal 143 a fháil roimh ré, i gcás ina mbeadh bagairt thromchúiseach, láithreach ann ar leasanna airgeadais an Aontais dá nglacfaidh sé páirt i nós

imeachta um dhámhachtain nó dá roghnófaí é chun cistí de chuid an Aontais a chur chun feidhme. Sna cásanna sin, tarchuirfidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach an cás láithreach chuig an bpainéal dá dtagraítear in Airteagal 143 agus déanfaidh sé cinneadh deiridh tráth nach déanaí ná 14 lá tar éis an moladh ón bpainéal a fháil.

6. Ní eisiafaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach, ag féachaint, i gcás inarb iomchuí, don mholadh ón bpainéal dá dtagraítear in Airteagal 143, ní eisiafaidh sé duine nó eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 135(2) ó pháirt a ghlacadh i nós imeachta um dhámhachtain nó ó bheith roghnaithe chun cistí de chuid an Aontais a chur chun feidhme sna cásanna seo a leanas:

(a) go ndearna an duine nó an t-eintiteas mar a shonraítear i mír 7 den Airteagal seo bearta feabhais ar leor iad chun a iontaofacht a léiriú. Ní bheidh feidhm ag an bpointe sin sa chás dá dtagraítear i bpointe (d) de mhír 1 den Airteagal seo;

(b) go bhfuil sé fíor-riachtanach chun leanúnachas na seirbhíse a áirithiú, ar feadh tréimhse teoranta agus go dtí go nglacfar na bearta feabhais a shonraítear i mír 7 den Airteagal seo;

(c) go mbeadh an t-eisiamh sin díréireach ar bhonn na gcritéar dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo.

Ina theannta sin, ní bheidh feidhm ag pointe (a) de mhír 1 den Airteagal seo i gcás ina gceannófar soláthairtí faoi théarmaí fíorthairbhreacha ó sholáthróir a bhfuil a ghníomhaíochtaí gnó á bhfóirceannadh go cinntitheach aige ná ó na leachtaitheoirí i nós imeachta féimheachta, i gcás socrú le creidiúnaithe, nó i gcás nós imeachta comhchosúil faoi dhlí an Aontais nó faoin dlí náisiúnta.

I gcásanna neamheisiaimh dá dtagraítear sa chéad fhomhír agus sa dara fhomhír den mhír seo, sonrúidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach na cúiseanna nár eisiadh an duine nó an t-eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 135(2) agus cuirfidh sé na cúiseanna atá leis sin in iúl don phainéal dá dtagraítear in Airteagal 143.

7. Maidir leis na bearta feabhais dá dtagraítear i bpointe (a) den chéad fhomhír de mhír 6, áireofar iontu, go háirithe:

(a) bearta chun tionscnaimh na staideanna sin is cúis le heisiamh a shainnithint agus bearta nithiúla teicniúla, eagrúcháin agus pearsanra laistigh den réimse ábhartha gnó nó gníomhaíochta, ar réimse de chuid an duine nó an eintitis dá dtagraítear in Airteagal 135(2) é, atá iomchuí chun an t-iompar a cheartú agus chun cosc a chur ar a atarlú;

(b) cruthúnas go bhfuil an duine nó an t-eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 135(2) tar éis bearta a ghlacadh ar láimh chun an damáiste nó an díobháil a rinneadh do leasanna airgeadais an Aontais, de bharr na bhfíoras bunúsach ba chúis leis an staid eisiaimh, a chúiteamh nó a cheartú;

(c) cruthúnas gur íoc an duine nó an t-eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 135(2) aon fhíneáil a ghearr an t-údarás inniúil nó aon chánacha nó ranníocaíochtaí slándála sóisialta dá dtagraítear i bpointe (b) de mhír 1 den Airteagal seo nó gur áirithigh sé gur íocadh an méid sin uile.

8. Déanfaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach, ag féachaint, i gcás inarb infheidhme, don mholadh athbhreithnithe ón bpainéal dá dtagraítear in Airteagal 143, gan mhoill,

athbhreithniú ar a chinneadh duine nó eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 135(2) a eisiaimh ex officio nó arna iarraidh sin don duine nó don eintiteas sin, i gcás ina ndearna sé sin bearta feabhais ar leor iad chun a iontaofacht a léiriú, nó má sholáthair sé gnéithe nua lena léirítear nach ann don staid eisiaimh dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a thuilleadh.

9. Sa chás dá dtagraítear i bpointe (b) d'Airteagal 135(2), ceanglóidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach ar an iarratasóir nó ar an tairgeoir ionadaí a cheapadh don eintiteas nó don fhochonraitheoir a bhfuil sé beartaithe aige brath ar a chumas agus atá i staid eisiaimh dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo.

Airteagal 141

Diúltú i gcás nós imeachta um dhámhachtain

1. Déanfaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach rannpháirtí a dhiúltú i gcás nós imeachta um dhámhachtain más fíor i gcás an rannpháirtí sin:

- (a) go bhfuil sé i staid eisiaimh arna bunú i gcomhréir le hAirteagal 136;
- (b) gur thug sé bréagléiriú ar an bhfaisnéis a éilítear mar choinnioll le páirt a ghlacadh sa nós imeachta, nó mhainnigh sé an fhaisnéis sin a sholáthar;
- (c) go raibh baint aige cheana le doiciméid a ullmhú a úsáideadh i nós imeachta um dhámhachtain agus gur sáraíodh, tríd sin, prionsabal na córa comhionainne, lena n-áirítear saobhadh iomaíochta nach féidir a leigheas ar shlí eile.

Tabharfaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach do na rannpháirtithe eile sa nós imeachta um dhámhachtain an fhaisnéis ábhartha a malartaíodh i gcomhthéacs rannpháirtíocht an rannpháirtí sa nós imeachta um dhámhachtain amhail dá dtagraítear i bpointe (c) den chéad fhomhír a ullmhú nó tabharfaidh sé an fhaisnéis a tháinig as an rannpháirtíocht sin dóibh. Roimh aon diúltú den sórt sin, tabharfar an deis don rannpháirtí a chruthú nach sáraíonn a rannpháirtíocht sa nós imeachta um dhámhachtain a ullmhú prionsabal na córa comhionainne.

2. Beidh feidhm ag Airteagal 133(1) mura tugadh údar le diúltú i gcomhréir le pointe (a) den chéad fhomhír de mhír 1 den Airteagal seo le cinneadh maidir le heisiaimh a rinneadh i leith an rannpháirtí, tar éis imscrúdú ar a bharúlacha.